

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZALLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

FŐSZERKESZTŐ: BALLAI KÁROLY
GÜNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTO, NÉMETH ALADÁR
KOZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR TÁBORI KORNÉL

SZERKESZTŐSÉG (REDAKCIÓ) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÓNYAY UCCA 22. SZÁM. TELEFON: 381-152.

Horthy Miklósné a magyar nemzethez.

Magyar a magyarért!

A MAGYAR IGAZSÁG GYŐZELME ÚTBAN VAN: rövid idő kérdése felvidéki testvéreink visszatérése az ősi hazához.

Húszéves idegen uralom szörnyű nyomása nehezedik rájuk: nyomor, szenvedés, börtön az osztályrészük. A nélkülözés és a szenvedés segítségért kiált. Ez a segítség ma egyetemes magyar parancs: a népi együltartozás parancsa.

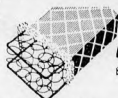
A Felvidék őslakói nem magukért, de mindnyájunkért, az egész magyarságért küzdelegnek és szenvednek húsz keserves esztendő óta. Sanyarú sorsuk áldozatra kell, hogy kötelezze az egész magyarságot: kicsinyt és nagyot egyaránt. Le kell törölni homlokukról a megpróbáltatások verítékét, orvosolni az őslakosságon ütött sebeket. A Felvidéken nem lehet éhezni száj, fázni gyerek, otthontalan család. A magyar becsület és a magyar testvériség azt követeli mindnyájunktól: hozunk meg minden áldozatot a Felvidék nyomorának enyhítésére.

Szívünk sugallatára hallgatva, a nemzeti irányú szervezett némozgalommal együtt kérő szóval fordulunk tehát a magyar nemzet minden tagjához, szegényhez, gazdaghoz egyaránt, adományainkkal segítsenek a Felvidék inségén. Minden fillérre szükségünk van, mert a bajok rendkívüliek s a tennivalók nem tűnnek késedelmet. Aki magyar, az jöjjön a magyarért, a magyar szív induljon meg a magyar szívért. A közös magyar sors egyik legnagyobb mai kötelessége: áldozunk a Felvidékért!

HORTHY MIKLÓSNÉ
a mozgalom védnöke.

IMRÉDY BELÁNE
a munkabizottság elnöke.

Tízrta a szálló-nem csoda:
minden ágylan *Epeda*

APÁM MIKSA RT.
BUDAPESTI IV. FERENC JÚZSEF-RÁKPARTÉ

rugós matrac * 10 évi jótállás

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *1-484-62.

ALAPITATTOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1939 október 18 Kedd	II. kerületi ülés Winkler László vendéglőjében (II, Iskola u. 38).	November 2 Szerda	Délelőtt 11 órakor a segédvizsgáló-bizottság ülése az Ipartestületben. Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Rupp Jánosnál (IX, Tüzoltó u. 48).
19 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Zauper Ferencnél (II, Fő u. 8).	4 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Mayer Pálnál (II, Kapás u. 36).
20 Csütörtök	D. e. 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.	7 Hétfő	Délelőtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.
21 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Bandi Józsefnél (IV, Mária Valéria u. 2).	9 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Jajczay István-nál (VIII, Kerepesi út 1).
26 Szerda	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 8 órakor Jóbarátok vacsorája Csáková Jánosnál (VIII, József u. 26).		

Dreher Baksör

ANGOL GIN

High & Dry

Booth's Distilleries Ltd. London-féle

VEZÉRKÉPVISELET ÉS LERAKAT:

VENDEGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

Magyar Szállodás és Vendéglős

Magyar a magyarért!

FELVIDÉKI TESTVÉREINK MEGSEGÍTÉSÉRT megindult a nemzet országos mozgalma.

Ugy érezzük, hogy minden magyarnak szíve óhaját teljesítette Magyarország kormányzójának főmél-tóságú hitvese, mikor a közelmúltban csendben elő-készítette ezt az egységes munkaközösséget felvidéki testvéreink megsegítésére.

Munkánk két részre oszlik:

1. Mihelyt lehetséges — Ipolyságon már megtörtént —, a miniszterelnökség és a honvédelmi miniszterium kiküldött képviselőinek irányítása mellett hivatalos, szakképzett szociális megbízottakat küldünk a megszálló katonaság nyomában a visszaszerezett területekre, akik az ottani hivatalos és társadalmi szervezetekkel felelősek a kapcsolatot, megállapítják, hogy az öslakosság miben szenved szükségét és azonnal megkezdik a javak szétosztását.

2. A munka másik része a gyűjtés. Adakozásra hívjuk fel a társadalom minden egyes tagját, hogy a gyűjtés eredményes legyen.

Tudjuk, hogy léteiben és gondolatban mindenki egy velünk, amikor hazavágyó véreink megélhetéséért dolgoznak. Ezért munkánk minden részletéről tájékoztatni fogjuk a társadalmat és megjelöljük segítségének legcélszerűbb módját és idejét. Köztudomású, hogy csak szervezett egyöntetű munka tud igazán komoly eredményt felmutatni, ezért a társadalmi egyesületeknek széleskörű bevonásával kívánunk dolgozni. Kérünk mindenkit, hogy ilyen szellemben támogassa a mozgalmat.

Első ténykedésként a Felvidéki Egyesületek Szövetsége és a „Magyar a magyarért”-mozgalom keretében jelvényeket hoz forgalomba, a mely a Felvidékért dobogó magyar szívet ábrázolja.

Szívek a szívekért!

Mindenki vegye meg és viselje a magyar szív-jelvényt.

Az árusítóhelyeket és az árusítás kezdetének időpontját napilapok és a rádió útján néhány napon belül közöljük. A „Magyar a magyarért”-mozgalom számára a magyar királyi postatakarékpénztár 66. számú csekk-számlát nyitotta meg és a csekkek kezelésével járó minden munkát a postaszolgálatlaltal együtt ingyen vál-

lalta. Mindaddig, amíg a gyűjtés egyéb módjairól a sajtó és a rádió útján a közönséget nem tájékoztatjuk, pénzadományokat kizárólag a 66. számú csekk-számlára kérünk. Csekklap minden postahivatalban ingyen kapható. Természetbeni adományok szíves felajánlásáról egyelőre csak írásbeli értesítést kérünk, és pedig a miniszterelnökségre a „Magyar a magyarért”-mozgalom címe. A felajánlott javakat csak akkor célszerű megküldeni, ha ennek módjáról s időpontjáról a közönséget már részletesen tájékoztattuk.

Áldozat nélkül nincs eredmény.

IMREDY BÉLANÉ

a munkabizottság elnöke.

✱

ITT ÖRÖMMEL EMLITJÜK MEG, hogy a főhívtást megelőzően, folyó év október 12-iki előljárási ülésünkön Gundel Károly hasonló főhívtást intézett a magyar vendéglősséghez, amelyhez kapcsolódóan Steiner Armin kártársunk javaslatára az előljárárság ügy határozott, hogy a budapesti vendéglősség a munkabizottság által megállapított hétköznapi bevételéből bizonyos százalékot fölajánlja a felvidéki testvéreink javára.

Az előljárárság határozatából fölkerjük az ország vendéglőseit, hogy hasonló módon támogassák Horthy Miklósné és dr. Imreidy Béliáné nagyszonyaink mozgalmát.

A vendéglátóipar világkongresszusa.

ALAPOS ÉS HOSSZÚ KÉSZÜLŐDES UTÁN október végére tüzték ki a vendéglátóipar nemzetközi kongresszusát, melyről már többször említést tettünk. Nagyon érthető, hogy ezt az ügyet is erősen befolyásolta az egész Európát megrendítő háborús válság és már arra kellett gondolni, hogy lemondanak a nagygyűlés megtartásáról. Szinte hajszálon múlt, hogy az előkészület nagyarányú társadalmos munkája hirtelen füstbe menjen. Amint Virgilius, a régi latin költő írta gyönyörű Aeneisnek első énekében: „per tot discrimina rerum”, — annyi viszontagságon, oly sok vesze-

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: KLABER MIKSA

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 14. SZÁM.

TELEFON: 2-696-98.

VÁROSI IRODA:

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 18. SZ.

TELEFON: 1-142-62.

delmen keresztül mégis sikerült biztosítani az össze-
jövételt.

Október 24-én a „Róma” különhajó elindul Geno-
vából félénemél jóval több utassal. Egy héten át ta-
nácskozna a hajón a szállodások egyesületének irá-
nyításával.

A hajó Itália afrikai főgyarmatáig, Tripoliig viszi
a szállodásokat és vendéglősöket hozzátartozóikkal
együtt, úgy, hogy a szakmabeli tanácskozások mellett
udulhatnak is, a közvetlen baráti érintkezés formái
közt, kellemes és hasznos kapcsolatokat szöhetnek.

A vendéglátóiparnak jelentékeny kérdéseit vitat-
ják meg az üléseken — nagy hotelüzemek és kisven-
déglők ügyes-bajos dolgaiat egyképen — és az új
nemzetközi helyzetben kialakult tervek részleteit is
meghánják-veik. A tárgyalások anyagát az IHV kölni
központjának vezetője, dr. Kurt Bloemers készítette
elő az egyesület magyar elnökének, Marencich Ottónak
útmutatásai szerint. A valóban széleskörű munka,
amelyet a magyar elnök már hónapok óta fejtett ki a
kongresszus érdekében, elég biztosítékot nyújt arra-
nére, hogy a számos országból összegyűlő kartársak
értékes eredményekre jutnak.

Annélkül, hogy a magyar vendéglátóipar kérkedni
akarna, megállapítható, hogy a belőle kikerült szak-
ember általános egyhangú kívánságra foglalta el az
elnöki székét, amelyre a múltban végzett és nemzet-
közileg elismert tevékenység képesítette. Az ilyen
kis ország nézőpontjából különösen fontos, hogy a
mindenfelől önként megadott becslés révén egyik
polgára a világ minden részéből megnyilvánult biza-
lomhoz jut s ennek meg is felel. Így ráterelődik a
figyelem Magyarországra olyan helyekről is, ahol
különböző előbb alig ismerték és főtéhet, hogy egész
idegenforgalmi propagandája is hasznát látja.

Sajnos, a kongresszuson nem képviselheti hazán-
kat akkora küldöttség, mint más nagyobb nyugati nem-
zetek vendéglátóiparát, de hisszük, hogy az elnök
erkölcsi súlya sokat fog pótolni és hogy magának a
kongresszusnak tanulmányozásra érdemes anyagáról
számolhatunk majd be. T. K.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai
Polgári Sertözde
gyártmánya

FELLNER BÉLA f. ü. v.

Első belvárosi szállodal, vendéglől és
kavéházai személyzetet közvetlő iroda
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 3. SZÁM. TELEFON: 181-401

Vendéglősök és szállodások bécsi naggyűlése.

IZGALMAS NAPOKBAN IS SIKERESEN folyt le a
vendéglátóipar első nagynemét kongresszusa, amely
több mint húsz ezer vendéglőt és szállodást hoz-
zott össze Bécsben. Számos olyan részlet kínálkozik
az ismertetésre, amely közvetve bennünket is érinthet.

Dreesen Frigyes elnök üdvözlő beszéde után dr.
Ringer Alfréd, a német vendéglátóipar gazdasági cso-
portjának fővezetője tartotta az ünnepi előadást. Ki-
tejtette annak a jelentőségét, hogy az „Ostmark” fő-
városában gyűlekeznek, amely természeti előnyei ré-
vén a birodalom minden más részénél inkább szol-
gálhatja az idegenforgalmat.

A legkisebb vendégöl is fontos.

Az egész gazdasági életben — mondotta dr. Rin-
ger — kevés olyan ágazat van, amely annyira nagy-
számú embert foglalkoztat, mint a német vendéglősök
és szállodások ipara, hiszen itt háromnegyede millió
kereső személyről van szó. Az egész bányászat, tehát
a köszén-, barnaszén-, érc- és sóbányászat együtt-
véve sem ad annyi munkát a lakosságnak, mint a mi
iparunk. 1937-ben 5.2 milliárd márkát tett ki a forga-
lom. A volt osztrák területéről még hiányzik a pontos
számadás, de hogy aránylag még nagyobb a jelen-
tősége, azt mutatja az eltöltött éjszakák számainak
összehasonlítása. Az osztrák területi lakosság a régi
birodalomnak tízederésze, de a benne eltöltött éjsz-
kák száma a régi birodalom éjjelezéseinek ötödét
teszi ki 1936—37-ben. A lakosság számához viszony-
lítva tehát az osztrák rész forgalma kétszer akkora,
mint a régi német területé. Nemzetgazdasági szem-
pontból iparunkra nézve két alapvető feladat van. Az
első az, hogy az életviszonyok nívóját emeljük, a
dolgozó lakosságnak üdülési órait a magunk szűkebb
munkakörében megszépítjük. Ennek a fontossága még
növekszik, ha hozzávesszük a másik nagy feladatot,
hogy t. i. a vendéglátást külföldiek számára méltóvá
tegyük. Az a külföldi, aki jóindulattal és nyitott szem-
mel utazik, nem befolyásoltja magát némely céla-
tos propaganda által, hanem inkább hasznos szöszö-
lője az országnak. Nemcsak a nagy nemzetközi jel-
legű szállodák kielégítő üzeme fontos itt, hanem a
legkisebb vendéglők is. Éppen a politikai érdeklő-
désű idegen gyakrabban keresi fel a kisebb vendég-
lőket, fogadókat, mert ott közelebről látja „The man
of the street”-et, az ucca emberét, az átlagos polgárt,
akinek életét és főtölgását figyelni.

Sörgyárak szerepe.

Nemrég tett közzé a statisztikai hivatal kimutatást
az egyes gazdasági ágak eredményeiről (1932-től);
ebben 167 sörgyár is szerepelt 457 millió márká név-
értékű tőkével. A leírásokon kívül 1932-től 1936-ig,
tehát a tulajdonképpeni válság kiállása után összesen

133 millió márkát, vagyis részvénytökéjüknek 30 százalékat „egyéb leírásokra” fordították. Tudjuk, hogy mekkora tőkevesztések állottak elő a vendéglátóiparban s ezeket maga az ipar már nem viselhette tovább. Amellett az 1929 utáni években a vendéglátóüzemek nagy része, amelyeknek a sörgyárak kölcsonadtak, sörgyári tulajdonba mentek át. Egyedül az üzleti jelentések szerint a két legutóbbi év alatt 171 üzemet „vásároltak föl” és csak 57 került át magán-eladás útján vendéglősködbe.

1936—37 második részében határozott fordulat történt. A munkátlanság nagyrészt megszűnt, az egyes keresetek nőni kezdtek s ezzel együtt a vendéglői bevételek is. A német vendéglátó üzemek egész forgalma 3,8 milliárd márkáról 1932-től 1937-ig 5,2 milliárdra nőtt.

Mi kell a vendégnek?

Nagyon fontos az a hatás is, amelyet az autó tett az idegenforgalomba és vendéglátó üzemekre. Utóbiaknak egyrésze vesztett, de másrésztük egészen föl-lendült. Persze a távolgás kérdése is éreztette a befolyását. Azok a fogadók, amelyek a nagyvárosi hálókkal szemben is megállták a helyüket, igen nagy mértékben vonzótták az autósokat. Kétségtelen, hogy akinek gépkocsija van, az sokkal többször és több-felé jár el, de viszont megkívánja a réginel job b technikai berendezést. Általában is a megjavult lakás-kultúra szőleőbb néprétegekben támaszt igényeket, mint a háború előtt. Ma már éppen úgy megkívánják a folyóvizet, mint a központi tüstét vagy legalább a modern kényelmű ágyat; ez pedig jelentős új beruházásokkal jár.

Ilyen körülmények közt nem kis feladat a gazdaságos rendszer érvényesítése az egyes üzemekben. Nehéz megszabni, hogy az investálásban meddig szabad és kell elismenni. Különösen a szezon-üzletekben, fürdő- és üdülőhelyeken. Németországban a „Kraft durch Freude”-utazások óriási új rétegeket vittek az idegenforgalomba. További föladat, hogy az új rétegek igényeit növeljék és kielégítsék, de ügyelni kell arra is, hogy az ilyen olcsó tömegutazások a rendszer idegenforgalom vendégeit el ne vonják. (Nálunk Magyarországon — sajnos — alig foglalkoztak a filléres vonatok rendszerének a vizsgálataival és nem vettük észre, hogy a vendéglátóiparra gondoltak volna ezzel kapcsolatban.)

Hogyan támogatják a vendéglőst, szállodást?

Dr. Ringer sorra ismertele azokat a gondokat és óhajtatásokat, amelyek a vendéglátóipart foglalkoztatják. Nyilvánvaló, hogy egy ilyen nagy és jelentékeny ipar gondokkal is küzd, kívánságai is vannak, amelyeknek figyelembevételre állami érdekké is válhatik.

Hogy ez Németországban valóban megtörténik, azt az állam képviselőinek több nyilatkozata igazolja, különösen a szakkilátás megnyitása után, amikor Dreesen Frigyes, a vendéglátóipar fejlődéséről és az ilyen kiállítások hatóerejéről beszélt.

A német kereskedelem irányítója, Feit Hans kifejtette a vendéglátóipar igen nagy gazdasági, sőt politikai jelentőségét az államközi forgalomban. Bejelentette, hogy a jövő év elején akciót indít azzal a céllal, hogy a vendéglősök és szállodások szebb

MODERN, IZLÉSES, TISZTÁNTARTHATÓ

falon, butoron, portálon a

TERROLUX burkolólemez

minden színben gyártja

MISKOLCZI és TÁRSA

asbesticment-palagvár

Budapest, V., Alkotmány u. 4. Telefon: 129-044.

és méltóbb helyiségek berendezéséhez kellő segítséget kapjanak. Minden évben legalább egyszer hivatalosan meglátogatják az üzemeket és tanácsokat adnak, de konkrét segítséget is. „A munka szépsége” annyira kívánatos, hogy hivatali kötelességük teszik s ennek keretében a „Szép vendéglő” országsszerte jelszó lesz. Föihívja a vendéglátóipar minden szakemberét, hogy tapasztalatait és jóízűsét a vendéglátóüzemek széptésének szolgálatába bocsassa.

Esser Hermann volt miniszter, a birodalmi idegenforgalmi szövetség elnöke különféle új terveket jelentett be, amelyek az idegenforgalom élénkítését biztosítják.

Mentberger csoportvezető nyitotta meg az utolsó ülést. Ezen a vezető férfiak hangsúlyozták, hogy minden körülmények között igyekezni kell a meglévő üzemek tervszerű apasztatán. Azonkívül a jövőben csakis szakemberek fognak kapni iparengedélyt vendéglő- vagy szállodáulzremre, tehát szakácsok, pincérek, a szálloda kereskedelmi alkalmazottai és más olyan tényleg szakmabeliek, akik ebben a körben szereztek az igazi hozzáértést. Ezután még számos vendéglői és szállodai üzemkérdést tárgyaltak.

Vendéglői és szállodai iparunk nemzetközi kapcsolatai.

— Tábori Kornél adatgyűjtéséből. —

Második rész.

Hányan tudják ma, hogy pesti és budai vendéglősök adtak hajlékot sok időn át a színészeknek? Először bálakat rendeztek — nagy háborúk után mindig erősebb a mulatságok vágya — és Budán leginkább a várbeli „Vörös Sündisznó” meg a vizvárosi „Fehér Kerest” helyiségében folytak le sokat emlegetett táncmulatságok. Nagyon olcsó belépődíjjal „Civil-Ball”-t rendeztek az egyszerű közönség számára és „Noble Ball”-t a jómódúaknak. Aztán jöttek a maszkaras, és álcacos bálók.

A városi tanács némi részt kívánt a szegényház fenntartására és ez volt az első vigalmi adó — ahogy már akkor mondták: vigye kánya, aki kitanálta.

Következtek, leginkább vásárkor, a cseppfűgők, bűvészek, medvetáncolatók, aztán a nagyborszábasú

Angol hálósobák penzió vagy szálloda részére **olcsón eladó.** Cím a kiadóhivatalban meg tudható.

„állatheccék” vagy „vadviták”. Külön „Hetz-Schaubühne” is épült 1783-ban, körülbelül a Deák téri evangélikus templom helyén, amint Schoen Arnold a Pest-Budai Művészeti Almanachban jelzi. Medvék küzdöttek kutyákkal, tarkasokkal és szentmarcangoltak egymást, a nép pedig nagy izgalomban rengeteg sok sört fogyasztott. Igaz, hogy egy liter sör mai pénzben csak 9 fillérbe került.

Aztán a Kasperl-teátrumok, a paprikajancsi-színházak vonzótták a pest-budaikat, de ezek a jobb-fajta polgárságot már nem elégtették ki. Színházra vágyódtak. Már 1719 március 10-ikén elhatározta a tanács, hogy színházat építtet, de ez nem nyilvános színház volt, hanem a kegyesrendiek iskolájához tartozott. Piarista diákok voltak Pesten a színeszet pionirjai, Budán meg jezsuitanövendékek. Kelemen László, az első magyar színtársulat megszervezője is pesti piarista-diák volt.

A tanács 1753-ban adott engedelmet Gorscheid Ádámnak és Vogt Jánosnak, hogy két hónapig színelőadásokat rendezzenek. Az első előadásokat a várbeli iskola tér 2. száma alatt a „Vörös Sündisznó” fogadóban, lent a Vizivárosban pedig a Batthyány tér 4. számú „Fehér Kereszt” vendéglőben tartották. Pesten a mai Reáltanoda ucca 7. sz. alatt a Kohlbacher-féle „Zöld Kert” deszkaszátrában működtek.

Állandó hajlékban — német színészek — csak 1773-ban játszottak először a dunaparti rondellában, magyarok pedig először 1790 október 25-ikén a budai arénában. De az indulás meg az első biztató siker színhelye a fogadó-vendéglő volt.

Még a 19. század közepén is találunk Budapest sorsának intézői között fogadós-családokból származó férfiakat, akik a magyar főváros akkori zsonge idegenforgalmát becsülettel elősegítették. Egykorú derűs leírás — Müller Károly tollából — Buda és Pest legkedveltebb nevezetességei között emlegeti a pest-budai vendéglőket és fogadókat. (Pest, wie es lebt und leibt, 1855). Hevenyészett fordításban:

Amitől jól szomjaztok, arról szólok néktek
A porkólt meg gulyásúhs, jó paprikás étkek.

Megjósolom: finom sárbt már Schöbert, „Proféta”
S ehetsz-ihatsz bármeggid, nem fog duplán kréta!

Bizton mehetsz továbbá a „Vörös Lámóba”-ba
Eisenmagen szolgá ki zöld-fés udvarába.

Ne feledjük Kern bácsit se „Palatinus”-ában
De legkivált Kommer bá-t a Zrínyi-utcában.

A verstarogó hosszú, 44 szakasos művéből azt is megtudjuk, hogy Pesten valaha állandó német színház és nyári színház volt, körülöttük meg híres jó vendéglők:

Nagyon izlik minden itt a német színészeknek
Még a felvonás-közben is egy kortyra átszöknek.

A nyári színházzal szemben „Pauli”-nál kedélyes
A „Sváb kaszinó”-ban pedig magad otthon érzed... stb.

•

Komolyabb értékelés bizonyítékai is megvannak Eudapest kulináris és természeti multjából. Bismarck magyarországi időzését érdekes levelek örököltik meg, amelyeket nejehez, tónökéhez, báró Manteuffel miniszterelnökhöz és IV. Frigyes Vilmos királyhoz intézett 1852-ben Budapestről. Hájón érkezett Budára és egyéni színekként írja le a „gyönyörű utat”. Itt I. Ferenc József császárral és az egész udvarral kirándulást tett a budai hegyek közé, a „Szép Juhászok”-hoz, aki már nagyon régen meghalt és a néphagyomány szerint a nagy Korvin Mátyás király kedvese volt. Azt is leírja, hogyan terített a kitűnő vendéglős húsz szemlélyre, de csak egysorjában, hogy szabad legyen a kilátás az erdőre, a várra, a városa és a sík földre. Közélről-távólról sokezren gyűltek össze, volt itt ujjongás, éljenzés, kiáltás zene, ének, vad cigánydalok, világítás, holdvilág, esti pirkadás és az erdőben lo-bogó fátykány. „Az egész határos jelenet lehetett volna egy romantikus operában.”

Bismarck aztán meg beutazta Magyarország egy részét és mindenütt igen jól érezte magát, több magyar és német vendéglőt is megismert.

•

A budapesti Nemzeti Múzeumban és az Iparművészeti Múzeumban is sokféle gasztronómiai vonatkozású német-magyar iparművészeti kincs van. Hans Petzold mester két serlege és a szász származású Sebastian Hann remek gyömbértartója, valamint Georg Peter főedeles díszedénye az Iparművészeti Múzeumban áll. Brandenburgi Katalin háztartási dísztárgyai, varroszékényes kézijongorája, továbbá a Magyarországon is élt Velt Stössék (Stoss két fia) és Peter Vischer remekművei pedig a Nemzeti Múzeumba kerültek.

Különösen szép gasztronómiai vonatkozású műtárgyak a Nemzeti Múzeum régiségtárának V-ik termében:

Nürnbergi munka a XVI. század végéről, egy hárgvirág alakú remek serleg, a bor hatását jelképező domborművekkel.

Andreas Fleischer nagyszzebeni ötvös részben aranyozott főedeles ezüst kancsója, amelynek nemes karcú alakja és finom trébelt díszítése feltűnő (1623-ból).

A Frank szebeni királybíró megrendelésére 1697-ben készült Hann-féle ötvösmunka.

Aranyozott ezüst serleg, felső részén Schorgauer, Dürer és Israhel van Mekenem német mesterek metszetei alapján készült vésett ábrázolások, 1512-ből.

KREIBICH személyzethezelyező iroda
Budapest, IV, Molnár uca 12. Telefon: 185-466

Szélén ez a köriat: „Der den Himmel hat besessen, der gesegen uns das Drincken und Essen.”

Hatvan darab braunschweigi éremmel díszített födeles pohár; regensburgi munka a 15 század végéről.

Érdekes emberi és állati idomú edények; köztük Johann Walteré 1590-ből. Későbbi fölirat szerint Luther Márton pohara lett volna.

Ez csak egy kis mutató a rendkívül érdekes gyűjteményből, amelyet részletesen még külön cikkben fogunk ismertetni. Magyarország egykor gazdag, bőkezű és jóléltű családjai századokon át ellátták a német, francia és olasz mestereket háztartásuk számára művészi becsű tárgyak megrendelésével s ezek a mi kultúrtörténetünknek igen értékes bizonyítékai.

(Folytatjuk.)

Utazási irodák kongresszusa Budapesten.

Fontos szállóipari vonatkozású ügyeket is tárgyalnak a FIAV és az ugyancsak jelentősen képviselt AGOT budapesti összejövetelén. Az utazási irodák két képviselőtéből alakult „Comission Mixte” — vegyes bizottság — ülésein a szállóipart Marcenich Ottó képviselte, mint az Alliance Internationale d'Hôtelierie kiküldöttje. Az értékes határozatok közül itt elsősorban azokkal foglalkozunk, amelyek a szállóiparra vonatkoznak.

Az Alliance és az IHV, a Nemzetközi Szállótulajdonos Egyesület, másrészt az AGOT és FIAV között 1932-ben kötött szerződést Budapestben felülvizsgálták és módosították.

A módosítások legfontosabbjainak tekinthető az, hogy a hivatalos, minimális árakból a szállodások ezentúl már nem ták, hanem öt százalékos jutalékok adnak az utazási irodáknak. Továbbá: előzetes rendelések alkalmával az utazási irodák kötelesek 25%-os felítést nyújtani biztosítékul, ha ezt a szálloda is kívánja.

Az olyan országok részére, ahol valutakényszer van és ahol számla toimatása szükséges a kiutaláshoz, az egész összeg követelhető fix rendlés esetén. Különben pedig az utazási irodák kötelesek lemondani a szezonon kívüli egyes személyeknek — öt személyig — 24 órával a bejelentett érkezés előtt, szezonban pedig három nappal előtte kell a lemondást közölni. Kisebb csoportoknál a szezonon kívül tíz személyig három nappal előbb és a szezonban tíz nappal előbb lehet lemondani. Ahol a csoport tagjainak száma ötvennél nagyobb, ott a szállodásnak joga van harminc nappal előbb kérni a rendelés biztosítását és ha ezt nem kapja meg, akkor szabadkeze van a megrendelt szobákat illetően. Nagyjában ezek a magyar szállóipart közvetlenül érdeklő határozatok.

Közöltük már, hogy a FIAV, a Fédération Internationale Agences de Voyages — az utazási irodák egyik fontos szervezete — október 11-ikétől kezdve Budapestben ülésezik. Kollegiálisan részt vett az össze-

CSÁKY-féle MUST MOST

CSáky vezetése
alatt álló

**SAJTOLÓ-
ÜZEM**

IX, Ráday-u. 12.

az udvarban.

Telefon: 188-359.

MÁRKA - MUST!

Must kiszolgálás
megkezdődött.

Közvetlen a Közp.
Vásárcsarnok mellett

Üzemvezető.

Csak ezen fényképpel ellátott igazolvánnyal rendelkező alkalmatartómtól szíveskedjék árut elfogadni.

Felelősséget csak ezért vállalok.

Telefoni megrendelések a város bármely részébe azonnal teljesíttetnek.

jövetlen az AGOT is (Association des Grandes Organisations de Voyage et Tourisme), amely az utazási irodák másik nemzetközi szerve.

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal megbízásából az IBUSZ végezte szokott gondosságával a kongresszus adminisztrációját és a vidéki kirándulások szervezését is, mert az volt a cél, hogy a szakemberek minél többet lássanak Magyarországon idegenforgalmi értékeiből.

A hivatalos program szerint már október 11-ikén este ülést tartottak az elnökök, másnap pedig az AGOT vezetősége külön értekezletet tartott. 12-ike déluánján volt a nagygyűlés a Hungária-szállóban ezzel a főcímmel: „A transzportkérdések megvizsgálása.” 1. Vasúti ügyek: a helyi illetékek bennfoglaltatása a külföldre kibocsátott jegyeknél; vonatkorlátozása a csoportos utazásoknál; a határokon való jegyzítés az érdekelte országok pénzneuiben; különleges sínautók üzembehelyezése csoportos utazásoknál; jegyek letételehelyezése az utazási irodákban; visszatérítési kérvények formulái. 2. Légi utazás: külön repülőgépek feltételei. 3. Úti transzportok: „sín és út” szabályozása különböző országokban. 4. Tengerhajózás: bizottság olyan utasok részére, akik előzetes fizetésekről szóló utalványokkal rendelkeznek; az „Astra” amerikai társaság beadványa. 5. A hotelkérdések megvitatása: az AIH—UIH; a FIAV vegyesbizottsághoz juttatott javaslatok közlése; ezekről való határozatok; szerződések megvitatása; „camping”-fejlesztés; a hotel-tartózkodások átátlányái. 6. Adminisztratív kérdések megvizsgálása: Új országos szövetségek alkotása s a már meglévőknél módosítása; a nagy hivatalos szervezetekkel való

Kohn Mór

f. o. v. **közvetíti az összes vendéglői és szállodai személyzetet.** — Megbízható felírásokat és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Rákóczi út 47. sz. — Telefon: 1—339—21.

kapcsolatok; a csoportos útlevelek kibocsátásának szabályozása; a devizák ki- és bevitelére az utazási irodák által rendezett utazásoknál; megkönnyebbítések módjai; a görög turizmus szabályozása. — Október 13-án délelőtt következett sorra: a FIAV-tagok belső és szakmai kérdéseinek tárgyalása: a szakmai jog meghatározása; a „feleket” munka; a magukat az adó alól kivonó konkurrens vállalatok; a szakmai szervezkedés egyesítésének szükségese; az idegenvezető tolmácsok szabályozása; a „népies turizmus”. — Később az elnöki bizottság tartott ülést, amelyen többi közt a közgyűlés elé szánt javaslatokat tanulmányozták. Ebéd után az AGOT és a FIAV vegyesbizottsági ülésén a közös érdekű kérdésekről tanácskoztak.

Október 12-ikén délelben Budapest szállodásai az AGOT és a FIAV tagjainak tiszteletére díszbédét rendeztek a Britannia-szállóban. Gyülekezés alatt nagy tejszóval nézegették a remek Shakespeare-félfestményeket Németh Aladár útbaigazításával. Jelen voltak a kormány, illetve az OMH, továbbá a főváros és más hatósági és szakmai szervek képviselői; a külföldiek sorában pedig dr. A. Knuth, az AGOT elnöke és a MER (Mitteleuropäische Reisebüro) vezérigazgatója, Le Coultre, a FIAV mostani elnöke, M. Junot, a FIAV vezértitkára, Gr. Uff. Oro, az olasz CIT vezérigazgatója, Pularski, a lengyel Orbis vezérigazgatója, M. Poiron, a Dean and Dawson párizsi vezetője és még sokan mások. Körülbelül 150 személy vett részt a magyaros, kiváló ízleléssel rendezett ebédén. Arvánlányhaj, nemzetiszínű szalagos kis pörgekalapok és művészi rajzú ételsor-füzetecskék is voltak a virágdíszes asztalokon. A kedves-humorú rajzok alatt ez a szöveg hirdette a szakácművészetet:

Consommé „Gulyás”
Balatoni fogás à la Marenchich
Poulard piqué à la Hongroise
Sauté à l'Hôtelière
Fouffré au chocolat
Café
Barack
Színyei Merse Ürmös
Bière de Dreher — Rizling — Bikavér
Eau „Krisztály”

Marenchich Ottó, az IHV és a magyarországi szállodások elnöke elmés, nagyhatású francia üdvözlő beszédet mondott. Utána az AGOT elnöke, dr. Knuth és a FLAV elnöke, De Coultre mondott rövid beszédet.

Lapzártakor sajnálatunkra nincs több időnk és helyünk, hogy a magyar gasztronómia egyéb szolgáltatásairól beszámoljunk, de annyit meg kell említenünk, hogy az OMH a belügyminisztérium dísztermében fogadóestét, 13-ikán pedig a székesfőváros a Gellért-szállóban vacsorát adott. A külföldiek nagy elismeréssel szóltak az IBUSZ autókár-körsétáiról és a látortakról összegyűjtött nyilatkozataikat alkalomadtán közöljük. A legfontosabb tárgyalási témák bennünket érdeklő részeit még szintén ismertetni fogjuk.

Idegenforgalmunk a felszabaduló területeken.

Vendéglátóiparunk szempontjából a legfontosabbá tennivalók sorozata vár reánk a felvidéki területek visszaszerzésével kapcsolatban. Biztosra vehető, hogy örvendetes élenk forgalom fog megindulni az aktuális kérdések szabályozása után. Főlegesen hangsúlyozni, hogy mennyire szívesen fogadjuk itt elszakított és visszatérő testvéreinket. Rengeteg sok hatósági és rokoni utazás következik azok részéről, akik közül sokan évtizedek óta nem voltak odaát vagy ideát. De szükség van arra is, hogy általános idegenforgalmi akció induljon meg rendszeres, komoly irányással.

Egész generációk nőttek föl úgy, hogy tagjaik nem ismerhették meg a szomszédos országrészeket. Néhol már készülődés, vagy legalább tudakozódás indult meg arról, hogy egyes és csoportos látogatások hogyan történhetnek meg a magyar szent koronára visszaszálló területek városaiba.

Nagy óvatosságra lesz szükség, hogy üzletes, mohó nézőpontok nélkül, tapintatosan bonyolítsák le a köicsónös vendégjárat, akár turisztikai, akár iskolai, vagy egyes kirándulásokról lesz szó. Testvéreinknek odaforint érezniök kell a tiszta érdeklődést, a mindenképp önzetlen rokonnérzést, amely etajta ügyek intézése alatt nemcsak hivatalos személyekre, hanem utazási irodákra és szállodákra, vendéglőkre nézve is nemesen kötelező. Meg vagyunk róla győződve, hogy gondos tervek kidolgozása és végrehajtása esetén az itt kifejtett intenciók érvényesülni fognak.

Gerhardt Manó

ezüst évőeszközők, disztárgyak és versenydíjak különleges kivételben: BUDAPEST, VII, SIP UCCA 24. TEL.: 134-594

Kifinomult a Dreher keksz és a Dreher csokoládé!

A legkisebb munkabérek.

— A már közölt rendelet kiegészítése. —

LAPUNK SZEPTEMBER 17-IKI számában jeleztük a legkisebb munkabérek életbeléptetését és az „Ipari tudnivalók” című kiadványunkban, amelyet tagjaink 50 fillér önköltségi áron tetsletünkben megvehetnek, közöltük a rendeletet is.

A rendeletnek egy feltűnő hiánya (a borász fizetésének közlése) és több vitás helye van, amelyeknek részben való pótlását, részben pontos magyarázatát kértük a kereskedelemügyi minisztériumtól. A minisztérium, kiegészítve az időközben halálózás és lemondás következtében megcsönkült bizottságot és elintézésre áttette az ipartestület előterjesztéseit. A kiegészített bizottság dr. Ferdinandy Tihamér elnöklésével folyó évi október 11-én foglalkozott előterjesztéseinkkel és a következő határozatokot hozta. Ezeket mihez tartás végett még a miniszteri megerősítés előtt közöljük tagjainkkal.

1. Megállapította, hogy a

borász fizetése Budapesten 6 pengő, a környéken 5.40 pengő,

azzal, hogy a női borász is ezt a heti fizetést kapja.

2. A kombinált üzemekben, azaz, ha egy kézben van a szálloda, vendéglő és kávéház, ez esetben a létszám szerinti osztály megállapítása üzemenként történik, tehát külön a szálloda, külön a vendéglő és külön a kávéház személyzetének alapján. A személyzet létszámába azonban — ismételtük a rendeletből — nem tartoznak a tanoncok, a mosodai személyzet, a fűtők, a zenészek és a vendéglői szakmához nem tartozó szakmunkások (mesteremberek).

(A mi megítélésünk szerint a kávéházi felszolgáló, amennyiben ételt, italt is felszolgál, az éttermi felszolgálóval egyenlő elbánás alá tartozik, viszont a kávékonyha személyzete, a fejrónó, mint hogy ezeket semmi érintkezésük nincsen a zsíroskonyhával, csak kávéházi alkalmazottaknak tekintendők.)

3. Amely üzemben a főpincér a maga teendőinek ellátására „fizető pincér” közreműködését veszi igénybe, a fizetőpincérek munkásságát a főpincér a saját keresetéből tartozik fizetni.

(Ezt gyakorlatilag úgy tanácsos lebonyolítani, hogy a fizetőpincér fizetését a főpincér az üzletnek adja át és az üzlet fizeti ki a többi személyzetével együtt a fizetőpincérnek a személyzet bérlistáján.)

4. Szó volt a következőkről is, azonban erről határozat nem hozott:

A szövevényű rendelet IX. fejezetének 1. pontja szerint: „A szállodákban, ahol a személyzetnek eddig is volt élelmezése, vagy egyéb természetbeni javadalmasága, ott ez a gyakorlat az eddigi keretben és változatlan módozatok mellett, továbbra is megmarad” — helyesen úgy értelemezendő, hogy ez a rendelkezés csak azokra az alkalmazottakra, tehát személyekre és nem üzletekre vonatkozik, akik a rendelet életbeléptetésének alkalmzásában voltak. Az újonnan alkalmazottaknak a szállodákban ellátásra vagy ennek pénzbeli megváltására igényük nincsen.

5. Idekapcsolódóan megjegyezzük, hogy a rendelet IX. fejezetének 2. pontjában, valamint a 3. pont 2. bekezdésében — a teljesített munka idejére eső szokásos étkezést kapja”, úgy értelemezendő, hogy

aki reggel és déliben teljesít szolgálatot, annak csak reggeli és ebéd, aki délutántól, annak pedig csak uzsonna és vacsora jár.

6. Végül azoknál, akik részére a rendelet élelmezést, lakást stb. nem állapít meg, annál az OTI által megállapított értékben a fizetésbe betudható az ellátás összege.

Előjárásági ülésünk.

Előjáráságunk folyó év október hó 12-én tartotta ülését, amelyen Holub Rezső elnököt. Jegyzőkönyv hitelesítésére Fényes György és Major Károly kerettek föl.

Holub Rezső elnöki megnyitójában a következőket mondta:

Szívem tele örömmel, amit nemcsak bennem, hanem körösaim valamennyiében gyujtott az a tény, hogy végre megértett azt, hogy az erőszakos letépett országreszek egyike és azzal magyar véreink milliója ismét egyesülhet az anyaországgal.

Hűsz év keserve, tépelődése, gondja, azt hittük végleg felőrli idegeinket és imhol mindennapi gondjaink és nehézségeink dacára boldogok vagyunk, hogy megérthettük ezt a napot.

Az igazság erejét nem lehet szuronyokkal megsemmisíteni, az igazság minden gonoszságon és erőszakon keresztül diadalmaszkodott. Először vezető kormányférfiak szívében tört utat és ezután szétterjedt, mint a felkelő nap világossága, az egész világon. Ma már mindenki tudja, hogy a magyar népet megbabolták, kifosztották, megalázták, amit két évüztelen át nemes önuralommal tűrt és ezen türelméért meg is kapja jutalmát.

Nem emlékezhetünk meg ezen világtörténelmi tényről anélkül, hogy különös melegséggel, őszinte és hálás érzéssel ne köszöntsük a Kormányzó Urat (élfénzés) és magát a kormányt, nemkülönben nemzetünk támogató barátait: Mussolinit, Hitleret és a lengyel kormányt, valamint az igazság érvényesülése elől az akadályokat elhárítani segítő Chamberlain angol és Daladier francia miniszterelnököket.

Javasolom, hogy a mai ülés jegyzőkönyvi, hálás köszönetet szavazzon Horthy Miklós kormányzóznak és bizalmáról, valamint együttérzéséről bizottsfa Imrédy Béla miniszterelnöktől, valamint Kánya Kálmán külügyi és gróf Teleki Pál közoktatásügyi

Ha üzletét, vállalatát eladni óhajtja, vagy üzletét venni szándékozik, bizalommal forduljon

SZEDERKÉNYI JÁNOS kizárólag szállodák, kávéházak, vendéglők és testvérüzemek adásvételi irodájához: Budapest, XI, Horthy Miklós út 72. szám., főtelefont 3 Telefont: 456-025, diszkrét szakértelmi levelezés.

LIFT

Freissler Antal
BUDAPEST, VI., HORN EDE UCCA 4. SZÁM

Alapítva: 1896-ban
Felvonó- és Gépgyár Rt.

**12.000 felvonó
működésben**

Mindenmennyi személy- és teherfelvonók, személy- és teherpaternosterek, felülegelet, karbantartás, javítás

miniszter urat. Ugyancsak hálás tisztelettel köszönte a megnevezett külföldi államtitkárt. (Leikes eljénzés.)

A kereskedelemügyi minisztérium élére a Kormányzó Úr Kunder Antal urat, annak államtitkárát nevezte ki.

Reméljük és bízunk benne, hogy az új miniszter úr meg fogja találni annak módját, hogy a vendéglátóipar javaslataink honorálásával oly halytzebe hozza, hogy közigazdasági és idegenforgalmi feladatának hiánytalanul megfelelhessen és a ráruházott újabb és nagy terheket elővélhesse.

Javasolom, hogy az előjáróság üdvözölje a miniszter urat, amit majd mi írásban tolmácsolni fogunk. (Eljénzés.)

Iparunk egy jóakarató támogatójától és barátjától, Thaly Zsigmond titkos tanácsos, államtitkár úrtól őszinte sajnálattal kell búcsút vennünk. Ugyanis a pénzügyminisztériumból felmentést kérte és nyugdíjba ment.

Thaly Zsigmond úr, mint az államérelési ügyek legfontosabbja, mindenkor nagy megterheléssel támogatott bennünket akár kis, akár nagy ügyekben fordultunk is hozzá.

Javasolom a tisztelt Előjáróságnak, hogy hálás köszönetünk nyilvánításával búcsúzzunk Önagyméltóságától, amit szintén írásban tolmácsolunk neki.

Még egy kinevezésről emlékezem meg: a Kormányzó Úr Törley Bálint képviselő urat a kereskedelemügyi minisztérium államtitkárává nevezte ki.

Javasolom a tisztelt Előjáróságnak, hogy Törley Államtitkár urat szívből és melegen üdvözöljük és támogató jóindulatába ajánljuk Iparunkat.

A napirend előtt Gundel Károly lelkes szavakkal emlékeztet meg a komáromi tárgyalások jelentőségéről és megemlíti, hogy a szomorú tény, hogy az anyaország kebelére visszatérő testvéreink segítségére szorulnak, mert a hűszéves cseh elnyomás tönkretette a magyar iparost. Az előjáróság útján adakozásra hívta föl az ország vendéglőseit, amelynek gyakorlati kivételére Steiner Ármán azt javasolta, hogy egy hétköznapi bevételéből adakozunk — amit az előjáróság egyhangú lelkeséggel elfogadott.

Ezekután Ballai Károly vezető jegyző a havi jelentésért terjesztette elő, amelyben részletesen beszámolt az elmúlt hónapban végzett dolgokról.

A rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonultak jogvédelme.

A BUDAPESTI KOZLÓNY október 6-iki száma közölte a minisztériumnak a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult személyek magánjogi kötelezettségeire vonatkozó 7110/1938 M. E. számú rendeletét.

A rendelet értelmében a bevonult személy ellen rendkívüli szolgáltatának tartama alatti a rendelet hatálybalépésének napja előtt keletkezett foglapon nyugvó pénzintézetek, vagy az említett nap előtt kötött jogügyleteken alapuló nem pénzbeli szolgáltatások tekintetében peres vagy fizetési meghagyásos eljárást folytatni nem lehet.

Végrehajtási eljárás során a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonultak ellen általában csak a követelés biztosítására szolgáló cselekményeket engedői meg a rendelet.

Sem a peres, sem a meghagyásos eljárásban, sem a végrehajtási eljárásban adott kezdemények nem vonatkoznak arra, akinek keresetét vagy jóvedelmét a bevonulás nem érinti; továbbá egyes követelésekre is kivételt tesz a rendelet, így többek között a tartásdíjra és a szolgálati viszonyból eredő tartozásra is.

A bevonult személy ellen a hitelező kérelmére csődöt nyitni nem lehet, kivéve, ha keresetét vagy jóvedelmét a bevonulás lényegesen nem érinti.

A lakásbérleti jogviszonyban is védi a bevonultakat a rendelet. Így ha a bevonult a lakbéri nem tudja fizetni, emiatt rendkívüli vagy rögtön hatályú felmondással a bérlet meg nem szüntethető. Ha a bérlet fizeti, rendes felmondással sem lehet megszüntetni a lakás bérletét. Szolgáltatás alatt lakbérmelesnek sincsen helye. Kisebb lakások bérletét bérbeadó akkor sem szüntetheti meg rendes felmondással sem, ha lakbérben részesülő bérlő a lakbérlet, a lakbér céljára nyújtott közsegélyben részesült pedig ezt a közsegélyt a bértartozás teljesítésére fordítja.

A bejelentő-lapok reformja.

A VENDEGLÁTÓIPAR ÁLTAL RÉGÓTA PANASZOLT TERHEK közé tartozik a bejelentő-lapok aránytalan drágasága. Ebben az ügyben dr. Nagy László, a székesfehérvári törvényhatóságának tagja a közigazgatási bizottság ülésén megokolt felszólalással hívta föl a bizottság, valamint a tőképítvány ügyelmét és természetesen a polgármesterét is arra, hogy a szállodákban a bel-földiek bejelentési lapjának árát szüntessék meg, vagy legalább mérsékeljék.

— Ebből a szempontból — mondta dr. Nagy László — három kategória van: Budapestben, valamint néhány vidéki városban 48 fillér, a második kategóriához tartozó városokban 24 fillér, a harmadik típusban pedig díjtalan kérem, hogy ezt a különadót, amely az igénybevett szobák árának csaknem 10%-át, sőt bizonyos szobafelépéseknél talán még nagyobb százalékát is jelent — szüntessék meg. Hiszen az ilyen címen származó bevétel összeg nem jelentős, viszont a vidéki feljövők nézve súlyos teher. Erdemes vele foglalkozni, mert nagy ösztönző hatása van és az így megtakarított pénz a forgalom megerősödésévé révén okvetlenül visszatérül.

A bizottság legutóbbi ülésén dr. Szendy Károly polgármester reflektált az előző felszólalásokra és megszereztük választának szövegről szövegét:

— Dr. Nagy László bizottsági tag úr szövegét a bel-földi idegenforgalom fokozását és ezzel kapcsolatban kifejezte azt a kívánságot, hogy a szállodákban a bel-földiek bejelentő-lapjának 48 filléres árát megszüntessék vagy mérsékeljék.

— Jelentem, hogy Budapest bel-földi idegenforgalma 1925.

SCHILLINGER MIKSA
hűskönlönlegességék

Előkelő szállodák, vendéglők
szállitójja

BUDAPEST,

VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66

től 1935-ig a felére csökkent. Ennek azonban nem a megfelelő propaganda hiánya, hanem a gazdasági helyzet rosszabbodása volt az oka. Bizonyítja az a tény is, hogy a legutóbbi évek alatt a gazdasági helyzet javulásával együtt a belföldi idegenforgalom is megerősödött, bár még mindig messzire elmarad 1925 belföldi forgalmától. A főváros külföldi propagandatevékenysége mellett a belföldi propagandát sem hanyagolja el. Propagandanyomtatványainak egy részét, például a Szent István hét programfüzetét, magyar nyelven is kiadja és terjeszti. A Nemzetközi Vásárral kapcsolatban szintén érdekes belföldi propagandamunkásság folyik. Ettől a belföldi propagandától a forgalom lényeges emelkedését azonban csak akkor remélhetjük, ha a gazdasági viszonyok kedvező alakulása a magyar vidéki lakosság szélesebb néprétegeinek megadja az anyagi lehetőséget a főváros látogatására.

A belföldiek bejelentő-lapja árának mérséklése ügyében fölterjesztést intéztem a m. kir. belügy-miniszter úrhoz.

A légólatalmi megszervezése.

A BUDAPESTI KOZLONY szeptember 27-i számában jelentek meg a honvédelmi miniszternek a légólatalmi megszervezése, a légólatalmi riasztószolgálat és a légólatalmi elsőtűtűtő szolgálat tárgyában kiadott rendeletei.

Ezeket a közérdekű rendeleteket — kivonatosan — a következőkben ismertetjük:

A 62.000/eln. lgv. 1938. H. M. számú rendelet a légólatalmi megszervezésről intézkedik. A honvédelmi miniszter a nagy-szállókat, fűrészlételeket, szórakozóhelyeket stb., tehát a nagyobb embertömeg befogadására szolgáló épületeket légólatalmi szempontból különlegesen védendő intézményeknek jelöli ki. Ezeket az intézményeket a rendelet második légólatalmi csoportba sorolt intézményeknek nevezi. (12. §.) Ezek a második csoportba sorozott intézmények külön légólatalmi tervek tartoznak a város polgármesterének, mint a város légólatalmi vezetőjének benyújtani. Ezen intézmények légólatalmi végrehajtó szerveit a város légólatalmi parancsnoka csak akkor veheti más helyen való alkalmazásra igénybe, ha az intézmény nincsen veszélyeztetve. (16. §.) Az intézmény légólatalmi végrehajtó szervezete áll: a) az intézmény légólatalmi parancsnokából; b) a szak- és vezetési közegekből; c) a légólatalmi segélyosztágból és d) az egyéb szolgálatok elvégzésére kijelölt személyekből. (17. §.)

A rendelet a lakóházakban — légólatalmás esetére — szükséges tennivalókról is intézkedik. Ezek: a) elő kell készíteni a lakók életvédelmét szolgáló óvóhelyeket, gázvédelmi és egészségügyi berendezéseket és felszereléseket, a tűzvédelmi, az elsőtűtűtő, valamint a riasztási rendszabályokat, továbbá a szükséges műszaki helyreállítás és mentés végrehajtásának lehetőségét; b) végre kell hajtani — légólatalmi riadó jelére — a riasztást és c) az elsőtűtűtő berendezéseket; d) fenn kell tartani a rendet és figyelmet; e) gondoskodni kell az első-segélynyújtásról; f) a légólatalmás által okozott tüzeket saját eszközökkel el kell tojtani, illetőleg azok tojaveretését a hatóságok segítségével megérkezéséig meg kell akadályozni és g) az élet-és vagyonbiztonság megővésében, valamint a keletkezett veszedelem kiküszöböléséhez szükséges munkálatokban hathatósan részt kell venni (23. §.).

A lakóház légólatalmi végrehajtó szervezete céljára a lakókból légólatalmi őrséget kell felállítani. A légólatalmi szolgálatra katonaköteles egyének nem vehetők igénybe (lásd: 17.176.7956. H. M. számú rendelet). Amely házakban a lakók száma a húszat meghaladja, lakóház légólatalmi őrséget, ahol húsznál kevesebb a lakók száma, ott a közvetlen szomszéd-

dos lakóházaknak közösen házcsoport-légólatalmi őrséget kell szervezni, felszerelni és kiképezni. A tűzvédelmi és az első-segélynyújtást azonban mindig lakónézőként kell megszervezni. (24. §.) A légólatalmi őrség felszereléséről az épület-tulajdonos, a bérletmennyen belüli elsőtűtűtőiről azonban mindenkor a bérlet tartozik gondoskodni. (25. §.). További részletes felvilágosításokért ajánlatos a Légólatalmi Liga illetékes helyi szerveihez fordulni.

A légólatalmi riasztószolgálat megszervezése tárgyában kiadott 62.000/eln. lgv. 1938. H. M. számú rendelet elsősorban a városok és községek általános légi riasztására nézve tartalmaz intézkedéseket. Ismereti a „légólatalmi riadó” és a „légi veszély elmúlt” jelzéseket, valamint intézkedik arról is, hogy a második légólatalmi csoportba sorolt üzemek saját riasztó-berendezéseiket kötelesek felállítani, amelyek az üzem belüli riasztó szolgálat ellátására alkalmasak. (4. §.)

A m. kir. honvédelmi miniszter úr 62.200/eln. lgv. 1938. számú rendelete a légólatalmi elsőtűtűtő szolgálatról tartalmaz igen fontos intézkedéseket.

A rendelet első része a világítás csökkentésére vonatkozó előírásokkal, a második része pedig a teljes elsőtűtűtő végrehajtására vonatkozó rendelkezésekkel foglalkozik.

A honvédelmi miniszter a honi légólatalmi készütség elrendelésével, vagy a honvédelmi miniszter külön rendelkezése alapján lépteti életbe a csökkentett világításra vonatkozó rendszabályokat. Ezek a rendszabályok — hacsak a honvédelmi miniszter külön nem intézkedik — a háborús állapot egész tartama alatt érvényesek. (3. §.) A csökkentett világítás tartama alatt nemcsak a közvilágítás szorítandó le a legminimálisabbra (4. §.), de minden a szabadba sugárzó fényt (kirakatvilágítást, fényreklámt, világító feliratozt, kóvéházak stb. helyiségek ki-sugárzó fényeit) is meg kell szüntetni. A helyiségek, lakások ajtóit és ablakait (az udvariakat is) oly módon kell gondosan elgöngyölyözni, hogy azokon még az ajtó, illetve ablakok ki-nyitásokor se szűrődhessen ki fény. (5. §.)

A teljes elsőtűtűtő a légólatalmi riadó hangjelére kell végrehajtani és azt a légólatalmi riadó egész tartama alatt fenn kell tartani. (7. §.)

A büntető rendelkezések szerint a légólatalmi rendeletek ellen vétők 7 hónapig, háború esetén pedig 6 hónapig terjedő ható elzárással büntendők. (17. §.)

Ismételten felhívjuk tehát kártársainkat, hogy ezen rendeletek előírásait a legpontosabban tartásuk be, mert azok betartása mindenkinek állampolgári kötelessége, de súlyos büntetésnek is kiteszik magukat, akik ezeket a rendeleteket nem tartják be. A legutóbbi éjjeli hírleadó alkalmából a falragaszok útján közölt figyelmeztetés dacára, kártársaink közül is többen voltak, akik az előírásokat nem tartották be és ezért ezeket — mint a napilapokból értesültünk — szigorúan meg is büntették.

Kihálásra ítélit italmérési helyiség.

A pénzügyigazgatóság 42.096/1—1938. V. főszám alatt közölte, hogy a pénzügyminisztérium 110.745/1938. XV. főszámú rendeletével a

IV. Váci ucca 69. számú

házbán levő helyiséget italmérés szempontjából tiltott helynek minősítette. Erre a helyre italmérési engedély nem adható, az ilyen kérelmet a pénzügyigazgatóság tárgyalás nélkül, végérvényesen el fogja utasítani.

TIVOLI mustár

málna, citrom, narancsszórp, ketchup
worcestershire sauc, halkonzervek

GOTTLIEB GYÁRTÁNY

T E L E F O N S Á M : 296-702

A repülőbizottság munkája.

SZEPTEMBER FOLYAMÁN a vendéglőspár jogosultalan gyakorlásáért feljelentettünk: 11 henteset, 25 kifőzőt, 10 korcsmárost és 4 baromfikereskedőt, melyek közül 2 ötödik, 4 negyedik, 10 harmadik, 6 második és 28 első esetben feljelentés volt. Klvizsgálás 43 esetben történt, összesen elírártetteit 93 ügy.

Tárgyalás 113 ügyben volt. A jogerős ítéletek a következők voltak:

5 pengőre büntették:

Visnyovszky Józsefné kifőzőt, XI, Budafoki út 15.

8 pengőre büntették:

Ilkei Elek kifőzőt, VII, Dob u. 3.

10 pengőre büntették:

Gonda Pálné kifőzőt, XI, Gelambóc u. 3966/2. hrsz.

Tóth Jánosné kifőzőt, XI, Fehérvári út 79.

Fischl Ferencné kifőzőt, XI, Horthy Miklós út 93.

Takács Lajos kifőzőt, XI, Lenke út 70.

Tóth Zsigmond henteset, VI, Szív u. 23.

Kránitz Istvánné kifőzőt, VI, Bulcsu u. 21.

Kertész Józsefné kifőzőt, VI, Béke tér 2.

Baróth Istvánné kifőzőt, VII, Dob u. 82.

Kremsberger Ferencné kifőzőt, VII, Dob u. 73.

Spányi Gyuláné kifőzőt, VII, Hársfa u. 10.

Orbán Mihály kifőzőt, VII, Izabella u. 38.

Dobosy Sándor kifőzőt, VII, Garay u. 15.

Szabó László kifőzőt, VII, Cserháti u. 9.

ö.zv. Herczog Mihályné kifőzőt, VII, Huszár u. 5.

ö.zv. Pogány Józsefné kifőzőt, VII, Bethlen u. 8.

Csifó Róza kifőzőt, VII, Rottenbiller u. 5.

Nagy Jánosné kifőzőt, VII, Dob u. 72.

Schnabel Árpádné kifőzőt, VII, Dohány u. 62.

Czeisler Soma kifőzőt, V, Bálvány u. 26.

Köpolnay Jánosné kifőzőt, VIII, Dobozí u. 23.

Muskovits József henteset, IX, Tompa u. 23.

Ilj. Ekker Ferenc henteset, IX, Ráday u. 15.

Hatalay Béla henteset, X, Maglódi út 10.

Probe Ferenc szatócsot, IV, Királyi Pál u. 16.

ö.zv. Schneep Istvánné kifőzőt, IX, Telepy u. 2/c.

Pfeiffermann Vilma kifőzőt, IV, Mester u. 16.

Frankel Károly korcsmárost, IX, Mester u. 52.

Fésüs György kifőzőt, VIII, Baross u. 129.

Lukács Mihályné kifőzőt, VIII, Magdolna u. 44.

Bakos Lajosné kifőzőt, X, Haller u. 54.

Natkay Károlyné kifőzőt, VIII, Német u. 40.

Szöllösi Istvánné kifőzőt, VIII, Tavaszmező u. 19.

Dékmár Lajosné kifőzőt, IX, gr. Haller u. 4.

Zsádmár Pálné kifőzőt, VIII, Szvetenay u. 31.

Dobó Károly henteset, VIII, Dobozí u. 23.

Szabó Lászlóné henteset, VIII, Ér u. 2.

Breitner Jenőné kifőzőt, VIII, Mátyás u. 16.

ö.zv. Weisz Adolfiné kifőzőt, VIII, Szentkirályi u. 2.

Paksi Sándor kifőzőt, III, Bécsi út 149.

Gyórfi Varga Istvánné kifőzőt, V, Kohány u. 16.

Ujvári Pál henteset, VII, Dob u. 37.

Weisz Jenő kifőzőt, VII, Dob u. 37.

Stein Ferenc kifőzőt, VII, Erzsébet krt 42.

Bukovszki Ferenc henteset, IX, Üllői út 21.

Kárász Ferenc kifőzőt, VIII, Bércokcs u. 41.

Béki Jánosné kifőzőt, Baross u. 92.

Kovács Kálmáné kifőzőt, VIII, Baross u. 106.

Kurgys Györgyné kifőzőt, IX, Ráday u. 63.

Abrahám József henteset, VIII, Péter u. 63.

Babusek Józsefné kifőzőt, IX, Üllői út 109.

15 pengőre büntették:

Biró István kifőzőt, VII, Wesselényi u. 69.

Csidrányi Mihály kifőzőt, VII, Dob u. 98.

ö.zv. Páris Béláné kifőzőt, VII, Dob u. 84.

Friéd Árpád kifőzőt, VII, Wesselényi u. 31.

ö.zv. Novák Jozsefné kifőzőt, VII, Donány u. 28.

ö.zv. Fülöp Istvánné kifőzőt, VII, Bethlen u. 4.

Berzsenyi András kifőzőt, III, Lajos u. 94.

20 pengőre büntették:

Jakab Lászlóné kifőzőt, VI, Szondi u. 63.

Németh Gyuláné kifőzőt, VII, Rottenbiller u. 5.b.

Schwartz Lipótné kifőzőt, V, Sas u. 4.

Serson János kifőzőt, IX, Ferenc krt 42.

ö.zv. Kiss Antalné kifőzőt, IX, Mester u. 22.

Szabó László szakácsot, XI, Horthy Miklós út 33.

Máté Mária kifőzőt, IV, Váci u. 75.

Zöldy Károly henteset, VIII, Nagyvároas u. 25.

Forró Jenő henteset, VIII, Magdolna u. 47.

Herzog Erzsébet kifőzőt, VII, Wesselényi u. 4.

ö.zv. Zsiga Józsefné kifőzőt, VII, Csányi u. 15.

Fleischer Imréné kifőzőt, VII, István út 36.

ö.zv. Velekei Károlyné korcsmárost, VIII, Dobozi u. 3.

25 pengőre büntették:

Hettlinger Sándor kifőzőt, VII, Dohány u. 67.

Fenakel Jónás baromfikereskedőt, VII, Dob u. 28.

Kallner László henteset, IX, Soroksári út 64.

Veres Gábor henteset, VIII, József krt 47.

30 pengőre büntették:

Novák János korcsmárost, XI, Fehérvári út 48.

Kemény Sándor kifőzőt, VI, Lovac u. 13.

Cseh János kifőzőt, VI, Nagymező u. 5.

Csapó Gyula hentesárkereskedőt, VII, Lövöldve tér 7.

Zombori László kifőzőt, VIII, Kálvária tér 2.

Klein Mór kifőzőt, VII, Akácia u. 38.

Moré Pálné korcsmárost, IV, Ferenc József rakpart 23., aki a május 3-i 1 évre felfüggesztett 20 pengős büntetését is köteles megfizetni.

40 pengőre büntették:

Winkhardt András henteset, VIII, Sándor u. 23.

Rajnai Gyula henteset, VIII, Mátyás tér 18.

100 pengőre büntették:

Krajner József korcsmárost, VII, Klauzál tér 7.

200 pengőre büntették:

Rebenwurz Salamon rt., hentesárugyárost, IV, Károly krt 13-15.

Polgármesteri ítélet:

Schulmeister Gábor kifőzőt, VI, Nagymező u. 68. 30 P-s büntetését 50 P-re emelte tel.

Kihágási Tanács végzése:

Fenyves Dezső Rt. 100 P-s büntetése ellen beadott felület bezését elutasította.

Szüret.

Hogy milyen lesz a szüreti eredmény, bizonyára minden kártársamat érdekli. Szeretik a mustot az újdonsült menyecskével összehasonlítani. Mondják, hogy mindkettő forr, pezseg és akkor válik el, hogy mi lesz belőle, ha már kifortá magát: Teje vagy savó. Igaz, hogy a mustnál nem egészen így van, mert a mustnak cukorfokát mérővel meg lehet állapítani, míg a menyecskéét nem, ha csak nem cukorbeteg. De mi maradjunk csak a mustnál, mert most az érdekel bennünket.

A hírekből tudjuk, hogy az ideai termésmennyiség jótörőm csak fele lesz a tavalyinak. A minőség, hír szerint, nagyon változó, legtöbbször gyengébb és inkább hegyvidékeken lehet jobb minőségekre számítani. O-bor készlet igen csekély. Ha az megfelel a valóságnak, úgy most bizonyosodik be, hogy milyen indokolatlan volt a szőlősgazdák az az aggodalma, hogy nem fogják tudni borkészleteiket eladni.

Összefoglalva a dolgokat, arra az eredményre jutunk, hogy az új bor kevés lesz és megfelelő ó-bor készlet pedig, amivel az idei borokt fellelhetne javítani, nincs. A régmúltban az ilyen eset nem történhetett meg, mert volt elegendő borkészlet az országban. A termelők nagy áralakulásra számítanak, ami részben már meg is van. Például Mórón a mustért 32—45 fillér, Balatonfüreden 70 fillért, Pécsen 36—50 fillért, Ceglédén és Kecskeméten 18—20 fillért, Révfülöpnél 35—40 fillért kérnek itterenként, O-bor ára itterenként: Örkény 35 fillér, Paks 34—40 fillér, Mór 40—55 fillér, Baja 40—50 fillér, Sopron 32—35 fillér, Somlóhegy 50—60 fillér, Révfülöp 45—50 fillér, Domoszló 45—50 fillér, Gyöngyös 40 fillér.

A vendéglősök szempontjából mindenesetre ajánlatos, ha már most biztosítják szükségletüket: Az újbor vásárlásánál azonban kellő óvatossággal kell eljárni, mert az idén, tekintve, hogy sok helyen rothadt és penészes, sok helyen jégverte volt a szőlő, beteg csirák kerültek a borba, Ebből kifolyólag ott, ahol nem teljesen egészségesen érlett meg a szőlő, a bor beteg és hibás lesz. Most nyer igazolást azoknak az állításnak, akik az öneliátást pincészeteket úján sürgették, mert ha a múlt évben megindult volna már, megfelelő mennyiséggel és olcsó borral láthatná el a vendéglős- és kormászor-tagjait. De ettől eltekintve, szerintem még most se lenne késő, ha a Promontória pincészeteket pártfogásukba vennék, amely megfelelő szakemberekkel rendelkezik arra, hogy megfelelően ki tudja kezelni a borokat. Ami nem utolsó dolog, mert a magas borárak mellett a fogyasztók tisztalzó és jó borokat kívánnak és ha azt nem kapják meg, akkor fagyalitra, meg mindenféle szirupokra fognak fanyalodni és az emberek még jobban leszoknak a borivásról.

Azért mégsem olyan az ördög, mint amilyenre festik, mert már voltak a múltban is, pl. 1910-ben, rabvallató és bicskanyitogató (persze nem hibás) borok, mégis elfogyasztották.

Malosik Ferenc.

DUBOVETZ EMIL
hűskülönlegességei

Előkelő szállodák, vendéglősök,
intézetek, szanatóriumok és
menzák szállítója.

BUDAPEST.

V., Lípót körút 17. Telefon: 1-263-08.

Steiner és Szipmer
BUDAPEST, IX. ÜLLŐI ÚT 57. SZ. TELEFON: 1-306-29
SZOBÁFÉSTŐK, MAZOLÓK, DÍSZ- ÉS TEMPLOMFÉSTŐK

Külföldi kártársak Budapesten.

AZ ELSŐ BÉCSI szállodás- és vendéglőskongresszus alkalmából küldöttség érkezett átutazóban Budapestre. A javarészt Stettinből és környékéről érkező 18 személyt Somogyi Ottó ipartestületi jegyző üdvözölte megérkezésük alkalmával a Britannia-szállóban, ahol a külföldi kártársak laktak, szeptember 25-én. A nagygylős után szeptember 30-án délben különféle városokba való, harmincnál több német kolléga érkezett Bécsből s a Britannia- és a Park-hotellbe szállásolták el őket.

A Britanniában vacsorát rendeztek, amelyen az ipartestület részéről jelen voltak: Marencich Ottó, Howub Rezső, Bíró Dénes, Gundel Károly, Kurtz Béla, Szabó Lajos, Szlavak Károly és mások. Marencich Ottó az ipartestület képviselőjében és mint az IHV elnöke is meleghangú és nívós beszédben üdvözölte őket. Erre Becher Bernát berlini szakcsoporthoz vezető választott elvisszapillantást vetett korábbi budapesti látogatásaira — itt volt 1926-ban is az IHV felelhetetlen kongresszusán; hangsúlyozta a magyar vendég-szeretettel, majd Glück Frigyes emlékéit idézte föl, példaképpül állítva a világ szállodásai elé őt, aki agilitásával és anyagi áldozatkészségével megteremtette többi közt a jánoshegyi gyönyörű kilitótornyot, szimbólumképpen is.

Az ittjáró külföldiek egyike, Franz Schröter úcker-műndei (hoffbadi) szállodatulajdonos hosszabb leveleiben a következőket írta a Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete jegyzőjének:

Még egyszer köszönetet mondok kártársaim nevében is a budapesti fogadtatásért. Nagyon szép napokat töltöttnk a szép Budapesten. Mindenütt kedves embereket találtunk, akik mindnyájunkat szívesen fogadtak. A legszebb emlékeket hoztuk el Budapestről és egész Magyarországról s remélem, hogy még viszontlátom Budapestet.

De más kártársainknak is el fogom beszélni, hogy milyen kellemes volt magyar kollégáim körében. Örömet közlöm, hogy a magyar kártársak szakmai nézőpontból magasan állnak. Mindenik helyiségükben kitűnően éreztük magunkat, a konyha és a pince mindenütt elsőrangú volt és minden üzem nagyon rendes. Kérem, hogy ezt a komplimentet nagyrabecsült kártársai közt is terjessze.

Nem mulasztanom el, hogy a budapesti utazási irodák hölgyeinek és urainak, akik oly jól vezettek minket Budapesten, ugyancsak ki ne fejezzem még egyszer legszívesebb köszönetüket. Kellemesebb tették budapesti napjainkat.

Vidám viszontlátásra a szép magyar földön!

A száklapunkban megjelenő útleírást legközelebb küldöm.

**JÁTSSZUNK
PIATNIK-
KÁRTYÁVAL**

Magunk hasznát és iparunk érdekét szolgáljuk, ha belépünk a Vendéglősök Szikvizgyára Szövetkezetébe!

DIETZ M. bornagykereskedő

Uj cégtagok: **Dietz Miklós és Bognár Gyula.**
BUDAPEST, XI, HORTHY MIKLOS UT 31. Tel.: 25-98-24.

Szklapincék: **Budafokon, Petőfi út, Dunasor 32. szám.**
Alapítva: 1890.

Az idegenforgalom állami irányítása.

Ezzel a címmel dr. Markos Béla, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatóhelyettese előadást tartott az Országos Nemzeti Klubban és most az értékes előadás szövege nyomtatásban is megjelent, mint a klub kiadványainak 20. számú füzeté. Vázolja az idegenforgalom történetét. Az állam csak az 1929 után következő katasztrófiális visszaesés nyomán figyelt föl az idegenforgalom helyzetére. 1931-ben Európa 34 állama közül már csak 3-ban nem volt idegenforgalmi szerv, 16-ban állami hivatal, 14-ben állami támogatott és irányított idegenforgalmi szövetség, vagy egyesület s együttes állami részvénységi irányította az idegenforgalom ügyeit. Kifejti dr. Markos, hogy ha az ország szaporítási óhajja a külföldi látogatók számát, elsősorban saját állami szervezetét kell az idegenforgalom befogadására alkalmazni tenni; kell, hogy az állam maga is komolyan vegye az idegenforgalmat s azt a megbecsülést, amivel az egyén, a társadalom és a helyi szervezetek értékelik az idegenforgalom fontosságát, átvigye a közigazgatás egész szervezetére is.

Értekes példát mutatott Svájc különleges csodéjárás szabályok kibocsátásával, egy szállóbovítési tilalom kimondásával és nagyböszszabású hitelezési művelettel. Épp így Franciaország a „Credit-National Hotelier” működésével, valamint Jugoszlávia a szállodáknak juttatott nagyon magas adókedvezményekkel és más államok is az idegenforgalom különféle akadályainak elhárításával.

Ezután ismerteti dr. Markos az akadályokat és a fogalmat előmozdító könnyítéseket. Rámutat végül arra, hogy a magyar idegenforgalom fejlődése nemzeti jövőnk érdeke is és egyik legerősebb eszközünk nemzeti céljaink elérésében.

Kinevezés.

STEGER KÁROLY előjárósági tagunkat a m. kir. pénzügyigazgatóság a IX. B. ker. m. kir. adófelügyelőség területére az 1938—40. évekre megalakított adófelügyelési bizottság rendszeres tagjává kinevezte.

Házassági jubileum.

LUKÁCS ANTAL kártyásunk szeptember 27-én tartotta meg házasságának 15 éves fordulóját. Ez alkalommal Pécelen az Otthonban ünnepi ebédet adott, melyen barátain és tisztelőin kívül az Otthon ápolói is résztvettek és hálas szeretettel köszöntötték fel a nemesszívű, közltszéletben élő házaspárt, akik sohasem feledkeznek meg szakmánk elcsesztjeiről és meghitt családi ünnepek örömeiben is részesítik őket.

NAGY IGNÁC pincelészrelelési
 cikkek raktára
BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafatagok, cimek stb. T. 1-415-15.

A korcsmárosipar jelentősége Németországban.

A szeptember végén Bécsben rendezett első nagynémet vendéglátó-ipari kiállítás többi közt a német korcsmárosipar helyzetének és feladatainak bemutatására is alkalmas adott.

A korcsmárosipar a német vendéglátóiparban igen jelentős szerepet tölt be. Ausztriának a birodalomhoz való csatlakozása óta a német korcsmáros-szakkörpörhöz mintegy 230.000 üzem tartozik, több mint 750.000 alkalmazottal. Ezeknek az üzemeknek bevétele az egész nemzeti jövedelmek csaknem 5%-át teszi ki és így az egész iparág nemzetgazdasági jelentősége nem csekély, annál inkább, mert a gazdasági élet csaknem minden ágával állandó kapcsolatban áll. A német korcsmárosipar idegenforgalmi szerepe is igen jelentős, miáltal a külkereskedelmi mérleg kialakulására is hatással van. Eppen ezért a korcsmárosipar további fejlesztését gazdasági, politikai és kulturális szempontból egyformán fontos feladatnak tekintik a német állam.

Mitropa étkező- és hálókocsi Ausztriában.

Eddig csak négy hálókocsi-vonal állt osztrák földön a Mitropa kezelésében: a Berlin—Wien, Köln—Wien, Karlsruhe—Wien és nyárón a Berlin—Badgastein-vonal. A téli menetrend érvénybe lépésével egy időben október 2-án a Mitropa egészen átvette az ausztriai étkező- és hálókocsi-üzemet, amelyet eddig jórészt a Nemzetközi Hálókocsi Társaság látott el.

Északi hét Hamburgban.

Az Északi Társaság, a „Hansische Universität” és még egy sor más kulturális egyesület idén is megrendezi október 15-től 23-ig Hamburgban az ú. n. Északi Hetet. A „Nordische Woche” programjából kiemelkedik „Az északi gondolat” című könyvkiállítás megnyitása s a skandináv és angol dal-est 16-án, továbbá az Állami Színház 19-iki lősen-estje. A „Hansische Universität” előadás-sorozata 23-án ünneplés keretében közti az állami filharmonikus zenekar hangversenyével zárul, amelyen csak északi zeneművek kerülnek előadásra.

MEZŐGYÁNI PEZSGÓGYÁR

BUDAPEST, VII, ALMÁSSY UCCA 3. TEL. 141-199

Apricot barackízú édes, félédes
 For-You száraz
 Mezőgyáni Casino édes
 Cremaut Rose vörös, édes
 Primadonna édes
 Máltáságos félédes

Elsőrangú francia módra készült pezsgó.
 Minőségű kiváló.
 Ára megközelíthetetlen olcsó.

Eszperantó a vendéglőkben és kongresszusokon.

A nemzetközi eszperantó egyesületek londoni világkongresszusán tragikus haláleset történt: Margerete Saxl dán tanárnő, kit külön módszere miatt az egész világ eszperantistái ismertek és szerettek, reggelizés közben szívizületét kapott és meghalt. Saxl a magyar Cseh András katolikus pap módszere szerint tanította az eszperantót, tevőkeny részt vett a kongresszus előkészítésében és a londoni vendéglők és áruház alkalmazottak, pincérek és rendőrök tanítójait vezette. A kongresszus után már 5 új tanítvány várta. A kongresszus protestáns istentiszteletén még bibliai textust olvasott fel, résztvett a pedagógus társaság nemzetközi eszperantó gyűlésén. Haldia váratlanul érte a 27 nemzetből összegyűlt 1500 főnyi kongresszust. A pap bucsuzótól beszédét is eszperantóval mondta el. A kongresszusra nagyon nagy számban jelentek meg angolok, ezzel bizonyítva, hogy ők is szükségesnek tartják az angol és más nemzeti nyelvek mellett az eszperantó használatát. Magyarország nevében Tolnay Elek üdvözölte a kongresszust. Svájci állami meghívására 1939-ben Bern lesz a világkongresszus színhelye. A kongresszus emelk beszédét közvetítette az ausztráliai rádió; a brit posta eszperantó nyelvű ismertető füzetet adott ki és külön postahivatalt állított fel; egyik legnagyobb londoni áruházban és több étteremben eszperantóval tudó alkalmazottak álltak a külföldiek rendelkezésére.

Hollandiában és Finnországban a vasútállomásokon táblák jelzik, hol talál a külföldi utazó eszperantóval tudó delegátust. Most francia állomásokon is megkezdtek ilyen táblák felszerelését. A francia postahivataloknál az eszperantóval tudó tisztviselőket külön táblák jelzik. A francia parlament eszperantó-csoportjának 121 képviselője a tagja.

A belga idegenforgalom 1937. évi statisztikája.

Az 1938. évi belga idegenforgalom, mint a szállodászakma és a belga sajtó egyetértőben sürdiben panasolja, messze mögötte maradt a várakozásoknak, ami természetesen a szállodásipar helyzetét is igen kedvezőtlenül befolyásolja. Hivatalos becslések szerint a tengerparti furdőhelyek szállódái 1938 első felében alig érték el a múlt esztendő azonos időszakkal bevételének 50%-át. Pedig az 1937. év idegenforgalmi eredményei is igen kedvezőtlenül alakultak, amint a nemrégiben közzétett hivatalos statisztikai kimutatás tanúsítja, alant táblázat szerint:

Külföldi vendégek eltöltött éjjeljei 1937-ben.

Származási ország	Tengerpart	Belső országrész	Ardennek	Összesen
Franciaország	381.761	85.693	20.313	487.767
Nagybritannia	276.002	92.617	10.431	379.050
Németalföld	72.391	141.367	67.575	276.333
Németország	12.672	43.541	3.007	59.220
Egyesült Államok	17.462	35.689	896	39.710
Luxemburg	8.421	6.433	924	24.819
Svájc	8.241	10.873	274	19.568
Olaszország	2.747	9.196	335	12.278
Spanyolország	1.042	9.787	476	11.305
Délamerika	126	9.239	39	9.404
Lengyelország	2.139	6.517	722	9.378
Csehszlovákia	3.752	4.758	157	8.667
Svédország	2.189	6.114	345	8.648
Egyéb országok	14.054	57.035	3.924	75.013
Összesen	797.883	518.859	104.418	1.421.160

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király uccsa 26. Telefonok 1-140-44, 1-184-6

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajboral palackozva és hordóküvetében

Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmentáli
Derby sajt

vendéglőkben
nékülözhetetlen

A külföldiek által eltöltött éjszakai száma tehát mindössze 1.421.160 volt, ami az 1936. évi eredményhez (1.874.251) képest 24%-os visszaesést jelent. A tengerparton majdnem 30%-os, az Ardennek vidékén több mint 50%-os idegenforgalmi csökkenés mutatkozik 1936-hoz viszonyítva. A legismertebb belga tengeri furdőhelyre, Ostendébe az 1936. évi 170.771 látogatóval szemben 1937-ben csak 138.683, vagyis 19%-kal kevesebb vendég érkezett. Hasonló a helyzet a többi furdőhelyen.

Belga szakmai körökben remélik, hogy az idei újabb nagymértékű visszaesés mégis arra fogja kényszeríteni az illetékes hatóságokat, hogy megtegyék az elkerülhetetlenül szükséges intézkedéseket a hanyatló idegenforgalom érdekében.

A svájci szállóipar jogvédelmének meghosszabbítása.

A svájci szövetségi tanács szeptember 23-iki ülésén hozott határozatával felhatalmazta a parlamentet a szállodásipar magánjogi védelmére vonatkozó rendelkezések 1939. január 1-től 1940. december 31-ig érvényes meghosszabbítására. A szövetségi tanács szerint a védelmi- és segítőintézkedések további fenntartására már csak azért is szükség van, mert a szállodásipar helyzetében döntő jelentőségű javulás nem mutatkozott.

A szállodai üzemek forgalma ugyan 1936-hoz viszonyítva 100 millió frankkal 300 millióra emelkedett 1937-ben, de még mindig messze a válságidőt megelőző 1929. év 550 millió eredményéig. 1937-ben még mindig 58 új szanalási kérvényt nyújtottak be és 73 szállodászüze mi szanalást hajtottak végre. Az 1938. év végén érvényét veszítő 1935-os védelmi rendelet kétértelműsége meghosszabbítása elegendő időtartam a szállodásipar helyzetét végrelegesen rendezendő, már előkészítés alatt álló törvény megalkotására.

A borralókérdés rendezése Finnországban.

Testvérnépünk, a finnek minden téren örvendéses fejlődésről tanuskodó országában idén a vendéglátóipari borralórendszer régen vajdó kérdése is végleges rendezést nyert. Április 1 óta hatóságilag jóváhagyott százalékos-rendszer lépett az eddigi borraló helyébe. A százelekkulcs ügyében sokáig nem sikerült megegyezésre jutni a munkaadók és munkavállalók szervezeteinek. A hónapokig tartó harc annyira elmérgesedett, hogy már-már vendéglátó-ipari sztrájk veszélyétől kellett tartani, de a munkaügyi minisztérium közbelépése az utolsó percben mégis meghozta a békés megegyezést. A megállapodás értelmében a borraló helyett 50 finn márkáig terjedő számoló után 15%, nagyobb számláknál 50 márkáig ugyancsak 15%, azon felül pedig 10% kiszolgálási díjat számítanak fel az összes vendéglátóipari üzemekben a számlák végösszege után.

Jöngyénlő 32 éves román káth. katonaviselt fiatalember 15 éves szállodai és vendéglői szaktudással, elhelyezkedést keres. Jósebb, társad, vagy más elfoglaltságú vendéglőreiszalad vendéglőjét (vidéken is) vezetésre vagy elszámlóásra átvénnem, leromlott forgalmú üzlet fellendítésére vállalom. Kivánágra 600 pengős takarékkönyv-garanciát nyújtok. — Szíves megkeresés „Rizalom” jellegre az ipartestületet írodájába küldendő.

Kötelező könyvvezetés a német vendéglátóiparban.

A német birodalmi „Vendéglős- és szállodásipari gazdasági csoport” vezetője, Dreesen Frigyes godesbergi szállodás a gazdasági minisztérium felhatalmazása alapján szeptember végén rendeletet bocsátott ki, amely valamennyi német vendéglátóipari üzemben kötelezővé teszi a könyvvezetést. Ez a rendszer az üzemi kalkulációk, a számviteli és üzemenlőrzés tökéletesítésének célját szolgálja. A nagyobb üzemek részére úgynevezett „számlatervet” állapítottak meg, míg a közép- és kisüzemek számára bizonyos üzleti könyvtípusokat készítettek, amelyek az üzem nagyságához és természetéhez igazodnak. A rendelet hangsúlyozza, hogy az üzem minden ágának áttekinthetőségét nagy mértékben megkönnyíti a könyvvezetés minden üzemtulajdonosnak hasznára fog válni.

A költségesztés az angol vendéglői üzemekben.

Egy ismert angol vendéglátóipari szakember a következő átlagos költségesztést mutatja ki a nagyobb vendéglői üzemekben:

Nyersanyagok	43,0
Személyzeti bérék	25,0
Üzemhelyreállítási költségek	4,0
Mosás	1,5
Konyhafűtés	1,5
Világítás	1,5
Pótlások	2,5
Illetek, adók, biztosítás	1,5
Kamatok	5,0
Vegyes költségek	2,5
Osszesen	88,0
Nyereség	12,0
	<hr/>
	100,0

Ez az összeállítás mindenestre érdekes egybevetésre ad alkalmat az angol és a magyar vendéglátóipar üzemi költségei és pénzügyi helyzete között.

A hollandi idegenforgalom számadatai.

A hollandi Központi Statisztikai Hivatal jelentése szerint a külföldi vendégek eltöltött éjszleitnek száma júliusban meghaladta a 100.000-et és így oszlik el az egyes államok között:

Németország	28.833
Egyesült Államok	15.391
Anglia	12.378
Belgium	6.936
Franciaország	6.655
Svájc	4.401
Svédország	2.469
Csehszlovákia	2.199
Olaszország	2.001
Egyéb országok	20.052
Osszesen	101.315

Az amsterdami szállodákban 11.879 külföldi összesen 33.422 éjszakát töltött; Hágában (Scheveningen-füvön kívül) 15.375, Rotterdamban 11.396 volt a külföldiek eltöltött éjszleitnek száma. Különösen élnék volt az északi tengerparti tüdőhelyek látogatottsága: ott a külföldi vendégre 24.758 eltöltött éjszaka esik, vagyis az összes eltöltött éjszaka 24,4%-a.

Halálozás.

Weidinger Ferenc vendéglős, volt előjárósági tag t. évi október 12-én letének 68. évében elhunyt.

Abrós és vászonárú GYÁRI LERAKATA
BLAU JENŐ
BUDAPEST, GRÓF TISZA ISTVÁN UCA 11. TELEFON: 180-643

Kívánatra utazómat úgy helyben, mint vidékre vételekényszer nélkül elküldöm.

Új nagyvendéglő és filmszarnok a bécsi „Rózsadombon”.

A Bécsből délre, a „Rosenhügelen” fekvő filmváros kiépítése rohamosan halad. Most filmtölvételek számára 17,5 m magas, 70 m² területű új csarnok készül, amelyben egyszerre 4 különböző filmet lehet forgatni. A legmodernebb berendezés biztosítja a télen-yáron állandóan 20 fokos hőmérsékletet. A legújabb akusztikai szempontok érvényesülnek a szinkroncsarnok építésénél. A laboratóriumok, a másolóosztály, amelynek keskenyitlen másoló-műhelyek is járulnak, a filmtéchnika legmaibb fokát képviselik. Nagyvendéglő és filmszínház is épül a bécsi Rosenhügelien, továbbá néhány lakóház, igazgatósági épület és légvédelmi berendezés is készül.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

A „Vendéglős Jóbarátok Társasága” szeptember 21-én megtartott kirándulásán az Otthon tenntartási alap részére tekintélyes összeget gyűjtött, melyhez újabban az alábbi adományok érkeztek: Neszt Kálmán 30 pengő, Egermann Ferenc 20 pengő, dr. Goldmann Oszkár, Mayer Ferenc, Jajczay István, Bischoff Ignác, Heieck Ferenc 10—10 pengő, Horváth Mihály, Papp Kálmán, Hanniker Sándor, Beer László 5—5 pengő, Braun Jakab, Korl Antal 3—3 pengő, Nagy János 2.80 pengő, Bilhari Béla 50 csomag dohány, — Ezenkívül ipartestületünk pénztáránál Kovács Gyula 20, Szántó Fábán 10, Vajda Andor 15, N. N. 10 pengőt adományozott. Hálás köszönet érte.

Állást keresnek.

Angol, német nyelveket beszélő étermi szakember megtefelel elhelyezkedést keres. Címe az ipartestületben.

Felírónök és gazdasszonyok címei megteudhatók az ipartestületben.

Üzleti hír. Szever József a nagyknizsai Központi szálloda volt főpincérek, megvette a Deák tér 14 szám alatti vendéglőt és azt újonnan berendezve megnyitotta.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete Szerkesztőség**Szálodások, Vendéglősök, Kávéosk és Alkalmazottak Nyugdíjegyesülete**

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 381-152.

A Szállodalak Szakosztály, telefon: 180-001.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay ucca 6. sz. Telefon: 187-279.

Igazgatóval értekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 184-063

Hivatalos órák: hétköznapokon délelött 9—2 óráig.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELM I. RT.

BUDAPEST

Központi telep és iroda: IX, Gönczy Pál u. 4. Tel.: 1-854-48.
Fióküzletek: IX, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 1-853-38.
V. Gróf Tisza István u. 10. Telefon: 1-816-79.
VII, Garay téri vásárcsarnok. Telefon: 1-304-84.